

Subiectul I

Pentru tânărul de douăzeci de ani, orice om în vârstă e un inamic, orice idee e suspectă, orice om mare trebuie dat în judecată, istoria trecută pare o lungă noapte întreruptă de fulgere, o așteptare cenușie și nerăbdătoare, un etern crepuscul al dimineții care începe, în sfârșit, odată cu noi. (...)

E singura vârstă înfumurată a vieții, în care omul are viciul viril de-a lua de coarne toți taurii, în care umblă cu pasul sprinten și apăsat al cuceritorului de cetăți, cu pălăria pe-o sprânceană și cu bâta de cireș în mâna nervoasă. În toiul celor mai cumplite beții, avem iluzia fericită că suntem cei dintâi oameni din lume – cei dintâi în ordinea timpului – adevărați Adami, că suntem cei care trebuie să dea nume lucrurilor, să înalțe cetăți, să întemeieze domnii, să anunțe viitoare religii și să cucerească cu orice preț, luptând corp la corp, întreaga stăpânire a acestei lumi. Singuri, neprihăniți, virgini și puri ne simțim îndreptățiți să ștergem orice amintiri și în stare să țesem din nou realitatea pe o nouă urzeală și cu desene noi.

Lumea ni se pare rău întocmită: viața – lipsită de armonie și grandoare, gândirea ne face impresia unei intenții rămase la jumătatea drumului, unui gest abia schițat, unui desen negru și confuz pe care nimeni nu l-a dezvoltat în frescă.

Sunt atâtea de făcut și de refăcut. Iată-ne, suntem gata, suntem aici! Jos haina și pălăria! Adio, tomuri uriașe cu adnotații pe marginile late care ne-ați stârnit o sete îngrozitoare, dar nu ne-ați arătat izvoarele! (...) Noi mergem înainte – trebuie să mergem înainte! Totul se sprijină pe umerii noștri, toate ne interesează!

(Giovanni Papini, *Un om sfârșit*)

1. Numește câte un sinonim neologic pentru sensul din text al cuvintelor subliniate.
2. Explică rolul exclamațiilor din ultimul paragraf.
3. Prezintă, în 2-4 rânduri, tema textului.
4. Explică utilizarea verbelor la persoana I plural.
5. Comentează, în 6-10 rânduri, pasajul: *Lumea ni se pare rău întocmită: viața – lipsită de armonie și grandoare, gândirea ne face impresia unei intenții rămase la jumătatea drumului, unui gest abia schițat, unui desen negru și confuz pe care nimeni nu l-a dezvoltat în frescă.*

Subiectul II

Andra Rotaru: *Cum se integrează mecanismul uitării într-un trup pentru care legile trupești și cele raționale sunt bine delimitate?*

Rita Chirian: Uitarea, se spune undeva în *Asperger*, nu e un medicament; de altfel, nici nu poate fi definită, de cele mai multe ori, decât prin categorii negative ori prin negație. Dar uitarea e ca vârsta copilăriei, ca vârsta când privirea se umple de culoare. Uitând, înveți să exiști cu intensitate egală în fiecare zi, să trăiești în extaz, ca și în gura băloasă care te înghite din când în când – cu aceeași curiozitate. E un mecanism cu uzul căruia abia te obișnuiești, pe care îl manipulezi în fiecare zi cu cea mai mare acuratețe – cu grija aceea pe care trebuie s-o aibă bijutierul când fixează piatra cea mai de valoare într-o podoabă. Uiți pentru că trebuie să mergi, să alergi în continuare, iar peisajul trebuie să pară nou, trebuie să-ți întrețină iluzia călătoriei, a avansului. Uneori îți amintește carnea de drumul pe care l-ai lăsat în urmă, cicatricile, zbârcitura (200.000 de plieri succesive ale pielii – pentru un singur rid), pielea aspră pe care o ascunzi în mătase, vânătaia; iar alteori, o iei la vale pe torentul unor engrame vechi, te rostogolești pe fâgașul lor, pari să recunoști câte ceva, iar în tine se

chircește și e învins un animal obișnuit cu orizonturile deschise. Ce-am fi dacă am uita? Uitarea seamănă uneori cu vindecarea, dar tot ce-i sănătos are de unde să alunece în bolile vechi. Recrudescență? Boli pe care le ascunzi în câte un organ și care ies la iveală ca gheizerele – asta să fie uitarea? ... Pentru abilități de uitare ar trebui să se dea diplome și să se facă, în cel mai dulce stil nou, stagii de perfecționare. Ca orice *self-help book*, despre cum se uită repede și fără cusur, despre cum se îmbracă trențele normalității vorbește, până la urmă, fiecare din episoadele din *Asperger*.

(Andra Rotaru în dialog cu Rita Chirian, despre volumul de poezie *Asperger*, în revista *Hyperion*, nr. 1-2-3/2013)

Engramă – urmă lăsată de activitatea unui excitant asupra sistemului nervos central.
Recrudescență – agravare, revenire mai acută a unei boli.

1. Rezumă, în 4-5 rânduri, textul citat.
2. Explică rolul interogațiilor în fragmentul: *Ce-am fi dacă am uita? Uitarea seamănă uneori cu vindecarea, dar tot ce-i sănătos are de unde să alunece în bolile vechi. Recrudescență? Boli pe care le ascunzi în câte un organ și care ies la iveală ca gheizerele – asta să fie uitarea?*
3. Explică rolul repetiției cuvântului *trebuie* în fragmentul: *Uiți pentru că trebuie să mergi, să alergi în continuare, iar peisajul trebuie să pară nou, trebuie să-ți întrețină iluzia călătoriei, a avansului.*
4. Menționează două teme sau motive comune textelor date.
5. Argumentează, în maximum 30 de rânduri, din ce motive lectura interviului citat ți-a stârnit (sau nu) interesul de a citi volumul de poezii *Asperger*.

Subiectul III

Scrive un eseu, de 2-3 pagini, în care să urmărești o temă comună sau să stabilești o antiteză între textele date și ilustrația de mai sus. Este obligatoriu să folosești cel puțin câte 5 termeni-cheie din fiecare text. Eseul trebuie să aibă un titlu sugestiv.

Clasele XI-XII

Subiectul I

- Cum te simți?
- Cum să mă simt?
- Acum, că suntem toate egale, cum te simți?
- Mă simt.
- De când ne-au *tăiat* la fel... Sau nici măcar nu ești la curent? S-a decretat egalitatea absolută a cuvintelor. Toate cuvintele sunt egale. Absolut toate, fără excepție, egale-egale. Nimeni nu mai are dreptul să-și exhibe egoul. Nimeni nu mai are dreptul să aibă mai mult panăș decât ceilalți. S-a terminat și cu ambiguitatea. În aceeași frază nici un cuvânt nu mai are dreptul să fie mai ambiguu decât vecinul său... și de altfel nici mai explicit...
- Și cum o să facem?
- Nu știu. Ni se mai cere ca în aceeași frază nimeni să nu fie mai melodios decât vecinii lui. Nici mai poetic...
- Da' ce au aștia cu noi?
- Vor să ne vadă pe toți în uniformă. Scrie în decret: în aceeași frază toate cuvintele vor purta aceeași uniformă.
- Cuvinte în uniformă! Cine a mai văzut așa ceva!
- Păi, da, toți în uniformă și o unică pălărie pentru toți.
- Care va să zică vom ieși toate dintr-o singură pălărie.
- Da, și vom fi scrise de o singură mână. Și toate vom fi tăiate la aceeași înălțime.
- Deci s-a terminat cu majusculele.
- S-a terminat și chiar îmi pare bine. De multă vreme aveam un fel de alergie față de cuvintele care începeau cu majuscule.
- S-a terminat și cu cuvintele care conțin litere cu nasul pe sus... d, h, t, l...
- În cazul ăsta crezi că s-a terminat și cu literele care te lovesc sub centură.. g, j, p, q?
- S-a terminat. Interdicție de acum înainte pentru orice cuvânt să țintească în sus sau să plonjeze în adâncuri. Literele vor fi mai puține dar toate de aceeași talie.
- *a racu!* Mă tem că vom pierde niște nuanțe în acest caz... Sunt senzori pe care nu le vom mai putea capta... Dac-aș putea, m-aș topi în natură.
- Ei spun că nu va fi grav. Oricum și gurile vor fi tăiate toate după același calapod, toate vor avea aceeași circumferință, vor fi toate gemene. Cele mai mari vor fi parțial cusute iar cele mici vor fi lărgite...
- Și creierele? Vor proceda la fel și cu creierele?
- Absolut. Uite, s-a și operat... Și pentru că veni vorba, tu cum te numești?
- Eu? Eu sunt cuvântul *uraa!*
- Ia te uită. M-ai liniștit. Și eu sunt cuvântul *uraa!*
- Păi atunci să strigăm de trei ori *uraa!*
- *Uraa! Uraa! Uraa!*

(Matei Vișniec, *Tuns*, vol. **Cabaretul**

cuvintelor.)

1. Menționează o funcție a limbajului prezentă în text.
2. Precizează tema dialogului dintre cele două „personaje”.

3. Explică, în 3-4 rânduri, semnificația unei repetiții din textul dat.
4. Demonstrează, prin 2-3 argumente, în ce constă ironia în textul citat.
5. Comentează, în 4-6 rânduri, semnificația fragmentului: *Mă tem că vom pierde niște nuanțe în acest caz... Sunt sensuri pe care nu le vom mai putea capta... Dacă-aș putea, m-aș topi în natură.*

Subiectul II

Când, singuri printre cuvinte, nu suntem în stare să le comunicăm nici cea mai mică vibrație, și ele ni se par la fel de uscate, la fel de degradate ca noi, când tăcerea spiritului e mai apăsătoare decât aceea a obiectelor, coborâm până la punctul în care ne cuprinde spaima de inumanitatea noastră. Plutind în derivă departe de evidențele noastre, cunoaștem brusc acea oroare de limbaj ce ne aruncă în muțenie, - moment de vertigiu când numai poezia vine să ne consoleze de pierderea momentană a certitudinilor și îndoielilor. (...) Dacă poezia trebuie să fie accesibilă sau ermetică, eficace sau gratuită, aceasta e o problemă secundară. Exercițiul sau revelație, n-are importanță. Ceea ce îi cerem este să ne elibereze de opresiune, de chipurile discursului. Izbutind, ea săvârșește, *pentru o clipă*, izbăvirea noastră.

Din motive potrivnice, limbajul priește doar vulgului și poetului; dacă adormind asupra cuvintelor, sau combătând cu ele, avem ceva de câștigat, în schimb este un risc să le cercetăm pentru a descoperi în ele minciuna. Cine se străduiește s-o facă, cine se apleacă asupra lor și le analizează, ajunge să le istovească, să le metamorfozeze în umbre și va fi pedepsit împărțându-le soarta. Ia o vocabulă oarecare, repet-o de mai multe ori, examinează-o: ea se va pulveriza și, drept urmare, ceva se va năruși și în *tine*. La altele apoi și continuă operația. Treptat vei ajunge la punctul fulgurant al sterilității tale, la antipodul demiurgiei verbale.

Nu pierdem încrederea în cuvinte și nici nu atentăm la securitatea lor, fără a ne afla cu un picior în hău. Neantul lor purcede dintr-al nostru. Nemaifăcând corp comun cu spiritul nostru, ele par să nu ne fi slujit niciodată. Există oare cu adevărat? Le concepem existența fără s-o simțim. Ce singurătate când ne părăsesc sau le părăsim noi! Suntem liberi, e adevărat; dar le regretăm despotismul. Erau aici, laolaltă cu lucrurile; acuma, că dispar, și acestea se pregătesc să le urmeze, subțindu-se sub privirile noastre. Totul descrește, totul se resoarbe. Unde să fugi, pe unde să scapi infimului? Materia se chircește, abdică din dimensiunile ei, părăsește locurile... Între timp, frica noastră se dilată și, ocupând golul lăsat, ne ține loc de univers.

(E.M. Cioran, *Ispita de a exista*)

1. Rezumă, în 4-5 rânduri, textul citat.
2. Explică rolul folosirii verbelor la persoana I plural.
3. Precizează tema fragmentului.
4. Explică rolul scrierii anumitor cuvinte cu italice.
5. Comentează, în 6-8 rânduri, fragmentul: *Unde să fugi, pe unde să scapi infimului? Materia se chircește, abdică din dimensiunile ei, părăsește locurile... Între timp, frica noastră se dilată și, ocupând golul lăsat, ne ține loc de univers.*

Subiectul III

A

B

Alege una dintre ilustrațiile de mai sus, care ți se pare cea mai sugestivă, în raport cu unul sau ambele texte date la subiectele I și II. Realizează un eseu, pornind de la o temă comună, identificată de tine în textele citate. Eseul trebuie să aibă un titlu sugestiv